

д-р Йорданка ЛАЛОВА

Маргарита ГОРАНОВА

**ХОМЕОПАТИЧНА
ПОМОЩ
ПРИ
БЕДСТВЕНИ
СИТУАЦИИ**

София * 2011

„Хомеопатична помощ при бедствени ситуации”

2011 г.

гр. София

д-р Йорданка Лалова, доктор по психология, ИИНЧ - БАН

Маргарита Горанова

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	4
Увод	5
Лекарства за оказващите помощ	7
Таблица 1 - Лекарства за оказващите помощ	11
Неотложна помощ	11
Таблица 2 - Неотложна помощ	11
Първо лекарство при човек в безсъзнание	12
Първо лекарство при шок от болка, при безсъзнание в травматична обстановка	15
Първо лекарство за колапс и сепсис	21
Първо лекарство при асфиксия (задушаване) от алергична реакция	23
Първо лекарство при травми на вътрешните органи	25
Първо лекарство при тежко състояние при хронично болни	27
Особености на първа помощ при бебета и малки деца	30
Първо лекарство при повишена радиация, слънчева активност и метеосмущения	33
Необходими лекарства при масова евакуация	35
Обработка на външни рани	36
Неотложна помощ при животните	37
Прилагане на спешна помощ с нелекарствени методи	38
Споменати в рубриките хомеопатични лекарства	41
Използваната литература	46
Приложение	47

Въведение

В последно време все по-често получаваме информация за различни трагедии, като силни земетресения, цунами, наводнения, повишена радиация, мащабни катастрофи, при което са засегнати голям брой хора. Често медицинските екипи не стигат и квалифицираните хора, можещи да окажат първа помощ при бедствие. Понякога пострадалите се намират на недостъпни места или транспортните пътища са разрушени. Хората умират, защото не са получили навременна помощ. И тук ролята на хомеопатията е неоценима. Всяко предписание в хомеопатията е строго индивидуално, но ние говорим за така наречените „остри случаи“, където се използват почти „стандартни решения“ (лекарства). В параграф 73 от „Органона“ на Ханеман се казва, ако *„много хора са поразени от твърде подобни страдания с една и съща причина (епидемично); и понеже болестните случаи имат един и същия първоизточник, те причиняват у всички един и същ патологичен процес.... Гибелните последствия от войната, наводненията и глада често са техните непосредствени причини – понякога те представляват особени остри миазми, които се извяват по един и същи начин...”*

Тази книга може да бъде полезна за професионални хомеопати, за медицински лица и за хора, попаднали в екстрени ситуации. Говорим за истински безизходни ситуации, когато е важно да се окаже помощ до един час, а ако човек е в безсъзнание, става въпрос за минути, за да се спаси нечий живот. Не Ви препоръчваме без необходимост да използвате „хомеопатията“, защото хомеопатичните препарати се изпитват върху здрави хора (§141, 143, 145 на Органона) и можете да получите доста неприятни последствия.

Само в тези тежки животозастрашаващи „остри“ случаи тази книга може да помогне на всеки да даде най-подходящото за случая лекарство, което може да даде шанс на пострадалия да дочака да получи по-нататъшната компетентна помощ.

У В О Д

Идеята за тази книга се зароди от § 73 от „Органона”, в който Ханеман говори за *„особени остри миазми, които се извяват по един и същи начин”,* ако *„много хора са поразени от твърде подобни страдания с една и съща причина”.....* *”Така възникват ... всеки път с особена природа... болестни случаи, имащи един и същи първоизточник, те причиняват у всички един и същи патологичен процес, който, оставен на своя собствен ход, завършва в един умерен срок с излекуване или смърт.”* При бедствени ситуации обаче, когато човек е в сложна травматична обстановка, останал без спешна помощ, той е обречен.

Целта на тази книга е не да търсим *„травматичен миазъм”,* а чрез щателна реперторизация на всички рубрики, свързани с наранявания и така наречените *„животозастрашаващи”* симптоми от *„Синтезиса 8.1”* да предоставим полезна информация за широка употреба при бедствени ситуации, когато в момента липсва квалифицирана медицинска помощ. Изрично подчертаваме, че тази книга не може да замени спешната медицинска помощ, а само да помогне в безизходно положение, докато я чакате.

Настоящото помагало е съставено въз основа на книги за остри и спешни състояния, упоменати в използваната литература. При съответния спешен проблем винаги се започва с описание на първото необходимо лекарство (§148 *„...Ако...избраното хомеопатично средство е назначено правилно, то скоро развилата се остра... болест,... ще изчезне ... няколко часа след неговия прием.”*). При острите случаи състоянието е динамично и симптомите се променят много бързо, това може да изисква следващо ново предписание (§183 от „Органона” на Ханеман *...”веднага след като дозата от първото лекарство престане да оказва полезен ефект ... да бъде подбрано второ хомеопатично лекарство, което ще съответства на съществуващото в момента състояние, и което би било по-подходящо, защото групата симптоми е станала по-голяма и по-пълна.”* §184 *...”друго хомеопатично лекарство, най-подходящо... до пълно оздравяване.”*). При остро състояние симптомите са ясни и лесно се избира подходящото лекарство, съгласно §101, §102 *„тоталността на белезите и симптомите на подобна колективна болест може да бъде установена след внимателното*

наблюдение на няколко такива случаи.” И както Ханеман подчертава в §273: „недопустимо е да се назначава на пациента повече от едно единствено лекарство по едно и също време” – дава се само едно лекарство, не се редуват и не се назначават едновременно няколко лекарства!!! Предложените в тази книга като второ лекарство са най-изявените (подчертани са с черен шрифт) в съответните рубрики от „Синтезиса 8.1”, чието действие след това е потвърдено и обосновано от няколко различни Материи медики.

Независимо, че говорим за много спешни случаи, не трябва да прекаляваме с лекарствата. Необходимо е след всяко даване на хомеопатичен препарат внимателно да се преценява състоянието на пострадалия и при подобрене се чака, докато състоянието не започне отново да се влошава. Чак тогава се повтаря предписанието (повтарянето на лекарството може да е след минути, часове или дни). Докато има положителна тенденция е необходимо да се чака, докато симптомите не се стабилизират.

Ханеман отделя специално внимание за възможното предозиране на хомеопатичните лекарства в 2 параграфа: §275 *„Ако дадем прекалено голяма доза дори от напълно съответстващото на дадено болестно състояние лекарствено средство, то независимо от присъщите на медикамента свойства, може да навреди просто заради големината на дозата, и заради излишното прекалено силно въздействие, което благодарение на хомеопатичното си подобие на действието, лекарственото средство причинява на атакуваната от него жизнена сила, а чрез нея и на части от организма, които са най-чувствителни и вече силно поразени от естествената болест”. §276...лекарствено средство, дори и да е хомеопатично подходящо за болестния случай причинява вреда при всяка прекалено голяма доза, а при силни дози то нанася толкова по-голяма вреда, колкото по-голяма е неговата хомеопатичност и колкото е по-висока избраната потенция и вредата е толкова по-голяма, отколкото от една също толкова голяма доза медикамент, който не е хомеопатичен... Прекалено големи дози от точно избраното хомеопатично лекарство и особено често повтаряните, донасят като правило доста неприятности. Те нерядко поставят пациента в положение опасно за живота и правят болестта му почти nelечима”. Тези параграфи ни предупреждават да не даваме лекарство „профилактично” или „за всеки случай”*

Хомеопатичните препарати са много ефективни и се надяваме, че това пособие ще Ви помогне по-лесно да се ориентирате при прилагането им в остри, критични, безизходни ситуации докато чакате специализираната медицинска помощ.

ЛЕКАРСТВА ЗА ОКАЗВАЩИТЕ ПОМОЩ

- **лекари, пожарникари, полицаи** и други лица, правоспособни да оказват спешна помощ (квалифицирани кадри) – още преди пристигане в епицентъра на събитието се взимат спешни капки на *d-r Bach* като за целта в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично за сваляне на стреса, а когато вследствие на претоварването от работа, недоспиването, напрежението и употребата на стимулиращи вещества (кафе, цигари, чай, кола и др.) нервите са опънати докрай (прекалено много стрес с гадене и други стомашно-чревни неразположения) се взима и *Nux vomica* 30С или 200С еднократно до следващия срыв като през цялото време се отпива от шишето със спешните капки. Когато дойде моментът, в който от многото работа и невъзможността да свършите всичко, започнете да се чувствате като пребити и с притъпена чувствителност на сетивата вземете *Arnica montana* 30С или 200С еднократно (ако остане усещането за напрежение в мускулите да се повтори, но не по-рано от 1 час). Ако напрежението и претоварването продължат прекалено дълго, без възможност за отдых и започнете да възприемате пострадалите като „досадници”, притръпнали сте, действате „на автомат” с досада и отвращение тогава да се вземе *Conium maculatum* 30С или 200С през 30 минути до излизане от апатията.
- **хора без необходима квалификация** (участници в бедствието, наблюдатели) – основна задача на тези хора е да не създават излишно напрежение, безцелно суетене и да не създават пречки на квалифицираните кадри. За целта за премахване на първоначалния шок от ситуацията се взимат спешни капки на *d-r Bach* като в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично за сваляне на стреса. При изпадане в паника да се вземе *Aconitum napellus* 30 или 200С. Нуждаещият се от него при паника има желание да избяга, блед и, ако лежи, може да е зачервен, но веднага приbledнява при изправяне, притеснен, с тесни зеници, треперещ, с поява на всякакви внезапни тежки симптоми: сърцебиене, високо кръвно, прединфарктно и прединсултно състояние, спиране на уринирането, непрекъснато говори за смърт, страх от смъртта, вайка се, предсказва часа на смърта, много пречат на околните с поведението си. При неадекватно за ситуацията спокойствие

да се вземе *Opium* 30 или 200С. Човек е с тъмно-червено до мораво лице, безразлично изражение, стъписан, ако не се вземат мерки състоянието му се влошава с високо кръвно, затруднена реч, прединсултни състояния до загуба на съзнание с липса на реакции, слаба чувствителност на болка, губи съзнание през няколко минути, нарушено дишане, спират отделенията, с тесни зеници, очите не реагират на светлина и са като стъклени, има птоза на клепачите, сънливост до ступор.

- **за роднини и близки на пострадалите** – когато е пострадал или е загубен близък човек за премахване на първоначалния шок от ситуацията се взимат спешни капки на *d-r Bach* като в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично за сваляне на стреса. Най-често хората изпадат в истерия, могат да се държат неадекватно, да обвиняват несправедливо околните, като ангажират внимание на всички с проблемите си, непрекъснато въздишат, имат усещане за буца в гърло и стягане в гърдите - дава се *Ignatia amara* 30 или 200С (хистеричен припадък, нервна парализа, спазми навсякъде, не може да преглъща, дави се с вода, има болки и където няма травма, редува се плач и смях и други парадоксални симптоми). При изпадне в паника или ступор се дават *Aconitum napellus* или *Opium*. Второ лекарство е *Phosphoricum acidum* - стават апатични след душевно или физическо напрежение и стрес, с безсъние, безразличие, профузна диария без изразена слабост, с желание за освежаващи напитки.

За всички изброени по-горе групи:

- **в случай на затрупване** (в затворени, тесни пространства) се дават спешни капки на *d-r Bach* и при необходимост ***Argentum nitricum*** 30 или 200С. Хората изпадат в паника от тесни затворени пространства с разширени зеници и уплашено лице, задушават се, изпотяват се, обливат ги горещи вълни, могат да имат и диария, желаят сладки неща, прекалено приказливи са. *Argentum nitricum* е и като второ лекарство след *Aconitum napellus* или *Opium*, ако човек стане прекалено активен помагач, бъркащ се навсякъде, даващ акъл за всичко и на всички, твърде черноглед, твърде досаден, лесно паникьосващ се.

- **когато водещ симптом е уплаха с безсилие** се дават спешни капки на *d-r Bach* и при необходимост ***Gelsemium*** 30 или 200С. Основното оплакване е отпаднатост, стъписване, слабост (физическа, емоционална, психическа до пареза и парализа). За намаляване на силна тревожност. За преодоляване на много силна уплаха от ситуацията, лоши новини и очакване с различни варианти на вегетативни реакции или дисфункции – треперене, слабост, тежест, загуба на гласа, диария (от уплаха, очакване), остри позиви за уриниране. Прилага се при сърдечни оплаквания, когато има усещане, че сърцето му ще спре, ако престане да се движи. Изпада в депресия, безразличие към своето състояние, едва държи очите си отворени, с птоза на клепачите, загуба на родилна дейност по време на раждане.

- **при поява на спастични синдроми:** невралгия, спазми, колики, бъбречна и жлъчна кризи се дават спешни капки на *d-r Bach* и при необходимост ***Magnesium phosphoricum*** 30 или 200С. Това е „хомеопатичен аналгин“, класическо средство при невралгии с всякакви видове спастични симптоми, с подобряване от топлина и натиск, дисменорея и чревни колики, които се подобряват от превиване надве, свръхчувствителност, раздразнителност, чувство за изоставеност. Главоболието (спастично или мигрена), лицевата невралгия, зъбобола, които по-често са десностранни, се подобряват от топли приложения и натиск и се влошават от вятър и студ. Може да има спазми на пръстите и схващане на различни мускули. ***Colocynthis*** 30 или 200С. Основното оплакване са коликите, свързани с жлъчен мехур, уретери, черва, матка, невралгия и десностранен ишиас. Проблемите се появяват след негодувание, гняв, оскърбление, с подобряване от силен натиск, топлина, от превиване надве, с изразено безпокойство и тревожност. Това е важно лекарство за колики при кърмачета.
Други лекарства за:
Жлъчна криза – *Lycopodium, China officinalis, Natrium sulphuricum, Berberis vulgaris, Morgan pure, Colocynthis*
Бъбречна криза – *Berberis vulgaris, Colocynthis, Lycopodium, Morgan gaertner*

- **при необходимост от тонизиране и енергия** да се използва Шуслерова сол No. 5 *Калиев фосфат 6D*, т.нар. „Шуслерово кафе”. Индикации за нуждата от тази сол са умствено, емоционално, психическо изтощение след остро заболяване и различни състояния на умора, безсъние - за хора, които заспиват лесно, но се будят през нощта с тежки мисли. Има антисептично действие. Действа бързо при тотално изтощение на организма. Приема се 4-6 пъти дневно по едно хапче.
- **при злоупотреба с лекарства, алкохол, обезболяващи средства, наркотици за детоксикация**
Nux vomica 30 или 200С е основно лекарство. Проявява се с повишена раздразнителност и стомашно-чревни проблеми.
Avena sativa се прилага при последствия от употреба на алкохол и морфин (наркомания). Подобрява храненето на главния мозък и нервната система. Прилага се при нервно изтощение, безсъние, полово безсилие (импотенция), при слабост след изтощаващи заболявания, нервно треперене при старци, болест на Паркинсон, хорея, епилепсия. Дава се във вид на тинктура по 10-30 капки в гореща вода два пъти дневно продължително време.
- **при поява на проблеми от хронично недоспиване поради грижи за пострадалите**
Cocculus indicus 30 или 200С. Дава се при последствия от скръб, гняв, хронично недоспиване от грижи и може да се изразява със силен световъртеж (всичко се върти пред очите), който го принуждава да легне, получава гадене при опит да се надигне, влошава се от безсъние и гледане на движещи се предмети (едно от основните лекарства за **морска болест**). Има слабост, усещане като че ли кръста му е парализиран, синдром на хронична умора, спазми, атаксия, прогресираща парализа. Страда от недоспиване и безсъние вследствие на тревога и притеснение.

Според лекари, работещи в реанимация: колкото по-оптимистично са настроени близките на „безнадеждните” пациенти, толкова по-голям е шансът им да оцелеят.

Таблица 1 - ЛЕКАРСТВА ЗА ОКАЗВАЩИТЕ ПОМОЩ

<i>Aconitum napellus</i>	– изпадане в паника с внезапна поява на всякакви тежки симптоми
<i>Argentum nitricum</i>	– паника от затворени пространства, при затрупване
<i>Gelsemium</i>	– водещи симптоми са уплаха и безсилие
<i>Ignatia amara</i>	– при загуба на близък с и без проява на истерия
<i>Nux vomica</i>	– след претоварване от работа, от недоспиване с гадене и стомашно-чревни проблеми
<i>Opium</i>	– неадекватно за ситуацията безразличие и спокойствие, стъписване
<i>Cocculus indicus</i>	– силен световъртеж поради хронично недоспиване от грижа за пострадали

НЕОТЛОЖНА ПОМОЩ

Carbo vegetabilis, *Arnica montana*, *Apis mellifica*, *Camphora* и винаги в комбинация със спешни капки на *d-r Bach* като за целта в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично или, ако пострадалият не е в съзнание, се навлажняват устните и лицето.

Таблица 2 - НЕОТЛОЖНА ПОМОЩ

<i>Carbo vegetabilis</i>	„съживител на трупове”, I-во лекарство при човек в безсъзнание с дихателна недостатъчност
<i>Camphora</i>	т.нар. „леден колапс”, I-во лекарство за свестяване при колапс, с леден дъх, ледено тяло, при анафилактичен и хиповолемичен шок
<i>Arnica montana</i>	I-во лекарство при шок от болка, при всякакъв вид травми с и без загуба на съзнание
<i>Apis mellifica</i>	I-во лекарство при задушаване от алергична реакция, едем на Квинке

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ПРИ ЧОВЕК В БЕЗСЪЗНАНИЕ

Ако имате амоняк, най-напред поднесете към носа на пострадалия в безсъзнателно състояние шише с **амоняк**. При липса на реакция се накупва хомеопатичното лекарство и незабавно се започва изкуствено дишане със сърдечен масаж след като преди това е проверена проходимостта на дихателните пътища и са разхлабени дрехите на пострадалия.

Carbo vegetabilis: Първо лекарство при човек в безсъзнание с **дихателна недостатъчност**, трудно дишане, учестено и повърхностно дишане, нишковиден, слаб до невъзможност да се напипа пулс, студено тяло, студен дъх, но главата може да е топла. Има изявена цианоза (смъртно блед). Може да има застойна сърдечна недостатъчност. При кървене кръвта е тъмна и едва се процежда. Има метеоризъм (подут корем), който се подобрява от оригване. Препаратът да се дава през 2-3 минути до идване в съзнание. Пострадалият е апатичен, иска да му веят или да пуснат климатик, студено му е, но не желае да е завит, влошава се в легнало положение и затова трябва да седи подпрян в леглото. След идването в съзнание лекарството продължава да се дава през 15-20 минути, докато човекът се затопли и изчезне цианозата. След спирането на това лекарство трябва да минат **минимум 3 часа** за следващо предписание.

За **второ лекарство** след *Carbo vegetabilis* има няколко подходящи препарата: *Phosphorus*, *Arsenicum album*, *Lachesis*, *China officinalis*, *Veratrum album*. Избира се един от тях във връзка със състоянието на пострадалия, който вече е в съзнание.

Arsenicum album: Всички болки са парещи. Може да има остър хепатит с гадене, зловонна диария с повръщане, сепсис, гангрена, състояние след отравяне, често има и сърдечни оплаквания. Има изявена слабост, която понякога може да не съответства на тежестта на състоянието му, т.е. не е толкова зле, а няма сили, пие течности често и на малки глътки, студено му е и иска да е завит, но главата му да е на хладно, в непрекъснато движение е (мърда). При дихателни проблеми се подобрява в седнало положени с изправен гръб или леко приведен напред. Добро лекарство за херпес зостер с парещи болки. При кървене кръвта продължава да е тъмна както при *Carbo vegetabilis*. Уплашен е, иска компания, но непрекъснато се жалва и оплаква, мрънка.

China officinalis: При всякаква загуба на телесни течности (кръв - тъмна, урина, изпотяване, диария, повръщане), сепсис, гангрена, за състояние след отравяне. Има изявена слабост със свръхчувствителност към светлина, шум, болка и други дразнителни. Много е зиморничав, раздразнителен, с изразено безсъние, с отвращение към допир и докосване, но подобряване на оплакванията при силен натиск, с горчив вкус в устата и с много стомашно-чревни проблеми, които не се облекчават след оригване и отделяне на газове, с периодичност в проявата на симптомите.

Lachesis: Често има проблеми със сърдечно-съдовата и дихателната система, сепсис, засегнатите части са морави (ударено, затиснато). Не може да лежи на лявата си страна. Влошава се след сън. Топло му е, подобрява се от храна, кръвоизливите са с трудно коагулиране и тъмна кръв. Уплашен е и изпада в истерия, която се отразява в гърлото – дави се, не може да преглъща, езика му трепери при изваждане. Не понася стягане и докосване на врата, има усещане за задушаване и може да разкъса дрехата около врата. Той е възбуден, подозрителен, може да е и агресивен, приказлив до логорея, говоренето му изморява околните.

Phosphorus: Може да развие остър хепатит и сепсис, подходящо лекарство при кръвозагуба (кръвта е ярка) или загуба на други телесни течности. Лесно дехидратира – стопява се пред теб, жаден е – пие студена вода на едри глътки и след това може да я повърне, може да има кървене от носа, зловонна диария, непроизволно изхождане (отворен анус), отвива се, при дихателни проблеми не смее да се движи от болка. Уплашен е, но гледа да угоди на обгрижващите го, търси компания и се радва на вниманието от околните, следи непрекъснато с очи грижешия се за него, внушаем – лесно може да бъде успокоен.

Veratrum album: При внезапно прилошаване, причерняване, колапс със студена пот на челото и студен дъх, бързо отпадане на силите, хиповолемичен шок, спадане на кръвното, силно изразени коремни симптоми, диария с повръщане, тръпнене, търси топло и спокойствие, силна жажда за кисели и ледени напитки. Невероятна слабост, отпадналост, световъртеж, изразена зиморничавост. При загуба на течности, при обилна безболезнена диария. Когато *Arsenicum album* не помага и има срыв. Ако обаче се чувства относително добре е хиперактивен, гневен, може да симулира, може да

започне да проповядва като се представя за „месия” и така да пречи на организирането на спасителните мероприятия.

Някои състояния:

- *Arsenicum album*, *Lachesis* и *Veratrum album* са показани при по-тежко състояние на пострадалия човек, докато при относително по-леко състояние трябва да се мисли за *Phosphorus* или *China officinalis*;
- **кома** – *Baptisia* (бързо развиваща се септицемия), *Helleborus* (вцепенение), *Opium* (непреодолима сънливост);
- **кръвохрак** – *Arsenicum album* (с тъмна кръв, изявена тревожност), *China officinalis* (с тъмна кръв, влошава се от докосване), *Phosphorus* (със светла кръв, подобрява се от съчувствие и утешение, лесно се успокоява); *Arnica montana* (травматичен);
- **при здравословни проблеми вследствие лоша (заразена) вода, развалена храна** – *Carbo vegetabilis* (тежест, силен метеоризъм, оригване), *Arsenicum album* (едновременно диария и повръщане), *China officinalis* (бързо обезводняване);
- **при явна силна кръвозагуба** - задължително се дава *China officinalis*;
- **окултни кръвоизливи** (в изпражнения, урина, при повръщане и др.) – *Phosphorus*, *Arsenicum album*, *Lachesis*, *China officinalis*
- **обилна диария** - *China officinalis*, *Podophyllum* (остра профузна диария често с газове „тече по краката”, предизвикваща слабост до припадане); едновременно с повръщане - *Arsenicum album* или *Veratrum album*.
- **подобряване от алкохол** – *Carbo vegetabilis*, *Arsenicum album*, *Lachesis*.
- **алкохолно отравяне** – *Nux vomica* (противоотрова).

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ПРИ ШОК ОТ БОЛКА, ПРИ БЕЗСЪЗНАНИЕ В ТРАВМАТИЧНА ОБСТАНОВКА

Arnica montana: Първо лекарство при нараняване от всякакъв характер (премахва болката и стреса от травмата). Пострадалият няма дихателна недостатъчност, диша самостоятелно. Загубата на съзнание е от шок, вследствие болка при физическа травма. Може да отговори на зададен въпрос и веднага отново да изпадне в безсъзнание. Ако е в съзнание казва, че е добре и няма нужда от помощ, а в действителност е в тежко състояние. Използва се при нараняване на меки тъкани от удар с тъп предмет, падане, транспортна злополука, преди и след операция, счупване, навяхване, изкълчване, черепно-мозъчни травми с и без кома и последици от тях (главоболие, загуба на памет, менингит и т.н.), травми на гръбнака, след удар от ток, при физическа преумора, раждане и след прекарани изтощителни заболявания, при задръжка на урина след физическо претоварване или раждане, при болка в ухото и спукано тъпанче след взрив, при кръвоизлив в ретината и диплопия след травма, при вадене на зъб, при маточно кървене, при заплашващ аборт след падане или травма, при травматично увреждане на бебето след раждане, след изнасилване, при септични посттравматични температурни състояния. Дава се при всякакви рани – разкъсани, прободни, контузни, натъртвания, синини, предотвратява посттравматично тромбообразуване. Използва се при висока температура след нараняване, при общо влошаване от сътресение, поради което се страхува от доближаване на хора (изявено особено при деца), има чувство, че постелята му е твърда и трудно намира удобно място.

За **второ лекарство** след *Arnica montana* има няколко добре следващи препаратата: *Aconitum napellus*, *Hypericum perforatum*, *Ipecacuanha*, *Rhus toxicodendron*, *Ruta graveolens*, *Sulphur*, *Symphytum*.

Ipecacuanha: Преобладават остри състояния, придружени с много прояви от храносмилателната система с чист език, гадене, повръщане, диария, диспептични нарушения с повишено слюноотделяне, липса на жажда, бронхит и астма с неефективна спастична кашлица, придружена с гадене, рецидивиращи възпаления с треска, гадене с тенденция към обилни кръвотечения с ярка, трудно съсирваща се кръв (от носа, кръвохрак, маточни, хематурия).

Aconitum napellus: Изпада в паника след идване в съзнание. Това е лекарство номер едно при силна уплаха и паника дори от банални причини. Дори и малка травма предизвиква влудяващи болки – крещи от болка. Симптомите са: треперене, сърцебиене, задух, хипервентилация, стягане в гръдния кош, изплашено изражение до колапс, силен страх от смъртта, страхове – от тесни пространства, земетресение, тълпа, тунели, сърдечни болести, спиране на сърцето, открити пространства, летене със самолет. Относително спокоен е между пристъпите на паника. При висока температура е уплашен, неспокоен, мята се, има суха и гореща кожа, с тесни зеници и силна жажда за студена вода. Дава се *Aconitum napellus* докато човек се изпоти.

Hypericum perforatum: „Arnica на нервите”. Дава се при травми на централната и периферна нервна система, при нараняване на богато инервирани части на тялото (върхове на пръстите, полови органи, анус, уста, език, опашка), при разкъсани и разкъсно-контузни рани, при травми на гръбначния и главния мозък (след катастрофа, падане на опашката, мозъчно сътресение), при фантомни болки, при сложни счупвания с много силна болка, при травма на очите с проникване. Има силен болкоуспокояващ ефект, при рани с голяма чувствителност и болезненост, понякога неотговаряща на вида им, при недостатъчно повлияване на влудяващите болки от травмата след първото лекарство. Болката е центростремителна, разпространява се по хода на нерва. При травма на гръбначния стълб има остри стрелкащи болки, които се влошават от дигане на ръце, движение и уриниране. Предотвратява тетанус. Болка в зъбите след зъболечение.

Rhus toxicodendron: Дава се при травми на сухожилия, при навяхвания. Човек има трудна подвижност при начално движение и се подобрява след раздвижване (схванат), с пукане на ставите. Това са неспокойни, напрегнати, лесно засягащи се хора, с желание непрекъснато да се движат, много чувствителни към студ, влага, течение, промяна на времето, лесно изстиват след затопляне и са с много и различни ставни оплаквания. Често имат херпеси (включително генитални и херпес зостер). Важно лекарство е за оплаквания от гърба и ставите – артрит, ревматизъм, бурсит, тендовагинит, които се влошават от студено и се подобряват от всякакъв вид топлина и раздвижване, със синдром на неспокойни крайници.

Ruta graveolens: Действа върху стави, хрущяли, периост, кости, очи. Това е лекарство номер едно при травми на периоста (охлузване, контузии, периостит), навяхване, изкълчване (китки, глезени, колене), разтегнати връзки и сухожилия, засегнатото място боли непрекъснато, защото има и възпаление. С добър ефект е при някои проблеми с очите – смущения след пренапрягане, от работа при лошо осветление (болка, парене, замъглено зрение). Лекарството е много подобно на *Rhus toxicodendron* и се дава, ако той не е достатъчно ефективен.

Sulphur: Това е мощно противовъзпалително средство в запуснати случаи и е едно от най-големите и известни лекарства в хомеопатията, с много и разнообразни оплаквания при остри състояния, които обаче обикновено се проявяват на фона на някакъв хроничен проблем при хора в относително добро общо състояние. Има общо влошаване на състоянието от топлина (локално, в леглото), влошаване като седи прав и подобряване в легнало положение. Обилно се изпотява, има парещи болки, зловонни отделяния, червени уши и уста, повишена чувствителност към миризми, всякакви проблеми с кожата, сутрешна диария, която го изкарва от леглото. Това са т.нар. дървени философи.

Symphytum: Дава се при наличие на фрактура (счупване). Това е лекарство номер едно при нарушено и забавено образуване на костно вещество, при по-продължителни болки както на прясно така и на старо счупване, при травми на периоста, при травми на очната ябълка от тъп предмет, при фантомни болки в ампутирания крайник.

Забележка: костите трябва да са прецизно наместени, иначе зарастват както са (народно название на билката - зарастличе).

Някои състояния:

- **предотвратяване на тетанус** – *Arnica montana*, *Hypericum perforatum* (непоносима болка), *Ledum palustre* (засегнатото място е студено с пронизващи болки, подобряващи се от студени приложения, по-късно синкаво)
- **счупване** – *Arnica montana*, *Hypericum perforatum* (непоносими болки, неповлияни от *Arnica montana*), *Symphytum* (трудно зарастване)
- **навяхване** – *Arnica Montana* (първо лекарство), *Rhus toxicodendron*, *Ruta graveolens*, *Bryonia alba* (влошаване и от най-малкото движение, раздразнителен); *Apis mellifica* (изявен оток на глезена, влошаване от топли приложения)
- **нараняване с остри предмети** – *Ledum palustre* (лекарство номер едно при прободни и огнестрелни рани от всякакъв вид), *Hypericum perforatum*
- **порезни рани** – *Arnica montana*, *Calendula officinalis*, *Staphysagria* (следоперативни) ;
- **нагнояване и инфекция на рани** – *Arnica montana*, *Hypericum perforatum*, *Hepar sulphur*, „замърсени рани” до гангрена *Arsenicum album*, *Lachesis*
- **огнестрелни рани** – първо се дава *Arnica montana*, след това - *Hypericum perforatum*, *Ledum palustre*, *Lachesis*;
- **трудно зарастващи рани** – инфектирани – *Hepar sulphur*, *Lachesis*, кървящи - *Petroleum*, *Nitricum acidum*, конституционално - *Sulphur*, *Silicea*;
- **черни, чернеещи рани** – *Lachesis*, *China officinalis*, *Vipera*;
- **външна обработка на рани** - промиване с разрежена тинктура *Calendula officinalis* (невен) – при повърхностни наранявания и с *Hypericum perforatum* (жълт кантарион) – при проникващи и по-дълбоки наранявания;
- **ухапване от животни и насекоми** – *Ledum palustre*, *Hypericum perforatum*, *Apis mellifica*, *Lachesis*; от бесни животни – *Lyssinum*, *Echinacea*; от змии - *Ledum palustre*, *Lachesis*, *Echinacea*;
- **при чуждо тяло (треска) в раната** – *Arnica montana* (за премахване на първоначалната болка), за ”изгонването” му - *Silicea* (основно лекарство, не се дава при наличие на изкуствени тела като пейсмейкър, пирони, изкуствени стави), *Hypericum perforatum*, *Hepar sulphur*;
- **предоперативна подготовка** - *Arnica montana* (непосредствено преди оперативна намеса и веднага след нея);

- **усеща като че ли постелята му е твърда и трудно намира удобно място** - *Arnica montana*, *Rhus toxicodendron*, придружено с висока температура или сепсис – *Baptisia* или *Pyrogenium*;
- **кръвоизливи поради травма с ярка кръв** – *Aconitum napellus*, *Ipecacuanha*, *Millefolium herba* (кръвохрак, кръв в урината и в други отделяния като последствие от падане, неповлияно от други препарати); трудно съсирване – *Lachesis*, *Phosphorus*;
- **травма на очите** - първо се дава *Arnica montana*, при нараняване от тъп предмет - *Arnica montana*, *Symphytum*; при проникващо нараняване - *Hypericum perforatum*; при порезно нараняване – *Staphysagria*; при точковидни кръвоизливи (екхимоза) - *Ledum palustre* (трудноминаващи кръвонасявания, „травматични очила”, когато *Arnica montana* е неефективна), *Aconitum napellus*, *Arsenicum album*, *Lachesis*, *Phosphorus*; при кървене от очите, кръвясали очи - *Crotalus horridus*, *Lachesis*, *Phosphorus*; при травма на очницата - *Ruta graveolens*, *Ledum palustre*, *Symphytum*; възпаление и алергия след нараняване - *Euphrasia*
- **мозъчно сътресение и травма на гръбначен стълб** - *Arnica montana*, *Hypericum perforatum*, *Natrium sulphuricum* (болки, които не се повлияват от предходните две лекарства, травматична треска до пневмония, поява на диария, жълтеница, депресия, влечение към алкохол)
- **прединсултно състояние** - *Arnica montana*, *Glonoinum* (влюдяващо главоболие), *Belladonna* (зачервено лице, широки зеници);
- **инсулт** - *Arnica montana*, *Glonoinum*, *Belladonna*, *Opium* (отнесен, зачервено лице, тесни зеници), *Aconitum napellus* (уплашен, блед, тесни зеници), *Gelsemium* (отпаднал, зачервено лице, птоза на клепачите), *Lachesis* (мораво лице);
- **конвулсии след нараняване** - *Arnica montana*, *Cicuta virosa* (най-силните конвулсии от всички лекарства, епилепсия, опистотонус, силно гримасничене при пристъп, забавено възприятие след травма на главата, детинско поведение), *Hypericum perforatum*;
- **раждане** - *Arnica montana* (непосредствено преди раждане и веднага след него);
- **невралгия след ампутация** - *Hypericum perforatum*, ако няма ефект се дава *Allium cepa*, *Symphytum* (тъпи болки в костите)
- **слънчев удар** – *Glonoinum*, *Natrium carbonicum*, *Belladonna*, *Aconitum napellus*

- **изгаряне** - изгаряне I степен - *Calendula officinalis* (зачервяване на кожата), изгаряне II степен (мехури с пареща болка) – *Cantharis* (първа помощ при изгаряне, за херпес зостер, за остър цистит), *Causticum* (с последващо трудно зарастване), *Rhus toxicodendron* (мехури с бързо нагнояване), изгаряне III степен (гангрена) - *Arsenicum album* (почерняване на раната, химическо изгаряне, диабетична гангрена); радиационно изгаряне - *Phosphorus*;
- **измръзване** - *Agaricus* (първо лекарство), *Pulsatilla* (подуване, топлина, синкаво оцветяване, с пулсиращи болки и силен сърбеж, особено когато се затопли в леглото, липса на жажда, зависимост от грижешите се за него, силна прилепчивост, подобрява се от утешение), *Petroleum* (сърбеж и парене като огън, кожата е отекла, напукана, с дълбоки кървящи пукнатини, морав цвят).
- **предотвратяване на кървене** след вадене на зъб, операция или раждане - *Arnica montana*, *Millefolium* (наранени кръвоносни съдове, изморително раждане)

При навяхване, травма – освен хомеопатичното лечение веднага се налага лед на засегнатото място, добре е да се завие засегнатия крайник с вестник, намазан с разбит белтък за 24 часа.

При изгаряне периодично напръскване на мястото със силно разрежена спиртна тинктура от *Calendula officinalis*, *Urtica urens* (парещи болки като от коприва, при уртикария, подагра, ревматизъм, липса на мляко при кърмачки), *Hypericum perforatum* (ако раната е по-дълбока и силно болезнена).

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ЗА КОЛАПС И СЕПСИС

Camphora officinalis – Лекарството е за тъй наречения „леден колапс“. Дишането може да изглежда спряло, почти недоловим пулс. Леденостудено тяло, покрито с лепкава студена пот, леден дъх, смъртноблед. Добро лекарство при внезапен шок – анафалактичен шок. Невероятно ефективен препарат при критични ситуации като травма, инфекция, слънчев удар водещи до колапс, хиповолемичен шок. Основно се използва за свестяване, но ако няма бърз ефект се сменя с *Veratrum album*. Пациентът е в полусъзнание, което се сменя с характерни признаци на възбуда: страх, нервни потрепвания и бълнуване. Има конвулсии, ледено изстудяване на тялото, ледено изпотяване, посиняване на кожата, затруднено дишане, колапс, намалена сърдечна дейност. *Camphora* се използва при грип и епилепсия, при лечение на морбили и скарлатина, помагайки да се подобри общото състояние и появата на обриви. Ханеман установи, че *Camphora* е ефективен при холера, грип с безпокойство и невероятно втрисане (близко до *Aconitum napellus*), дизентерия, нефрит със зелена урина. Особен симптом е усещането за вътрешна горещина, караща пациента да се отвива, със студено тяло (*Secale cornutum*). Дори в устата усещане за студ като от ментов бонбон, езикът и дъхът му са студени. Ако е в съзнание има желание да се отвива, има тремор при вдигане на крайниците, треперене на езика при изваждане от устата. *Camphora* е универсален антидот за хомеопатични лекарства.

За **второ лекарство** след *Camphora officinalis* има няколко подходящи препарата: *Arsenicum album*, *Antimonium tartaricum*, *Baptisia tinctoria*, *China officinalis*, *Crotalus horridus*, *Phosphorus*, *Veratrum album*

Baptisia tinctoria: Внезапно появяващ се и бързо развиващ се сепсис. При тежка инфекция, която се съпровожда със състояние, подобно на алкохолно опиянение (от интоксикацията човек се чувства като пьян). Болният е в състояние на сънливост до ступор. Той започва да отговаря на въпрос и заспива по средата на отговора или скоро след това. Всички отделяния са с гнилостна, зловонна миризма. Има тъмноръчно лице и гърло, което може да е и с язви, но без болка, дифтерит. Има болезненост в цялото тяло, особено на страната на която лежи, не може да си намери удобно положение, даже леглото му се струва твърдо и неудобно.

Antimonium tartaricum: Важно лекарство при хора с белодробни проблеми, съпровождащи се със задушаване (до асфиксия), конгестия и катарални възпаления. Хриповете се чуват от разстояние, „белият дроб е като врящо гърне”, но почти не се отделя секрет при кашлица, сякаш „се дави” в собствените си секрети. Има затруднено дишане, цианоза, лице на Хипократ, ветрилообразни движения на ноздрите, слаб и нишковиден пулс, непреодолима сънливост до кома, обилна студена лепкава пот, липса на жажда. Подходящо лекарство при сепсис, шок, „безнадеждни” пациенти.

China officinalis: Има слабост от изтощителни секрети – загуба на кръв и други телесни течности. Нервни, раздразнителни, лесно раними, обидчиви и докачливи хора, които искат най-доброто за себе си. Имат свръхчувствителност на всички сетива, периодичен фебрилитет с болезнена кожа, проблеми с храносмилателната система.

Crotalus horridus: При наличие на черна кръв, черни изпражнения, симптоми на обща интоксикация, сепсис, ДИК-синдром (кървене от всички отвърстия).

Veratrum album: При внезапно припадане, колапс, хиповолемичен шок. Наблюдават се безсмислени, повтарящи се действия, мании, остра или хронична психоза (яроост, изтощение и т.н.), прояви на религиозност – непрекъснато се моли, проповядва, прави се на „месия”, дори може да симулира болест. Има усещане за вътрешен студ (като че ли във вените му тече ледена вода), с леден дъх, обилно, студено изпотяване (особено по челото), влошаване от студено, гастроентерит, който се проявява едновременно с повръщане и диария. Има силно желание за кисело, сол, лед.

Някои състояния:

- **сепсис** – *Arsenicum album, Baptisia tinctoria, Carbo vegetabilis, Lachesis, Crotalus horridus*
- **ДИК-синдром** – *Crotalus horridus* – с черна кръв, *Phosphorus* – с ярка кръв; колапс – *Carbo vegetabilis, Arsenicum album, Camphora, China officinalis, Veratrum album*
- **безжизнено, студено тяло** – *Carbo vegetabilis, Camphora, Veratrum album*
- **Хипократово лице** – *Antimonium tartaricum, Arsenicum album, Carbo vegetabilis, China officinalis, Veratrum album, Camphora*
- **колапс** - *Camphora, Veratrum album, Arsenicum album, Carbo vegetabilis, Nux vomica* (след преумора).

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ПРИ АСФИКСИЯ (ЗАДУШАВАНЕ) ОТ АЛЕРГИЧНА РЕАКЦИЯ

Apis mellifica: При едем на Квинке (затруднено дишане поради затваряне на дихателните пътища от оток на лигавицата на гърлото). Това е важно лекарство при хора с алергична конституция, при тежка реакция след ухапване от пчели, при цистит, при задържане на урина с опасност от уремия – причината може да е стресова или органична (увреждане на бъбреците – пиелонефрит, остра бъбречна недостатъчност), при отоци – задържане на течност в организма без жажда и с вътрешна топлина, при аназарка, при менингит със ступор, с пронизителни викове („мозъчен вик“), с много висока температура и зачервено лице. Прилага се при отоци и възпаление на глезени и други стави с подуване и с подобряване от студени апликации, при бързо развиващи се кисти на яйчниците, особено на десния. Добро лекарство при червен вятър и херпес зостер. Всички симптоми се влошават от топлина, в топло помещение и се подобряват от студено. Всички болки са парещи. Това са тревожни, раздразнителни, безпокойни пациенти.

Второ лекарство: *Arnica montana*, *Arsenicum album*, *Lachesis*, *Stramonium*

Stramonium: Има спазми и конвулсии на всички нива (заекване, епилепсия, астигматизъм, тикове, потрепвания и други), обща аналгезия (липсва болка където трябва да има – от удар, падане и т.н.), смъртноблед с разширени зеници. Характерно за него е проявата на ярост със свръхчовешка сила, с жестокост, с насилие, които се отключват вследствие на силен страх от преживян ужас, от преживяно насилие или смъртна опасност, която е предотвратена в последния момент. Има страх от насилие и смърт, от вещи, които символизират смърт (тъмно, гробище) или символизират насилие (животни – големи кучета и др.), от огледала и блестящи повърхности, невъзможно му е да остане сам.

Някои състояния:

- **след обгазяване** – *Carbo vegetabilis* (дихателна недостатъчност), *Opium* (непреодолима сънливост), *Apis mellifica* (задушаване), *Baptisia tinctoria* (канален газ), детоксикация - *Nux vomica* и *Lachesis*
- **асфиксия** – *Antimonium tartaricum*, *Camphora*, *Carbo vegetabilis* (и от минен газ), *Opium*, *Apis mellifica*; асфиксия при новородени – *Camphora* и *Antimonium tartaricum*;
- **анафилактичен шок** – *Carbolicum acidum* (от ужилване), *Antimonium tartaricum* (затруднено дишане, слаб и нишковиден пулс, цианоза, лице на Хипократ, ветрилообразни движения на носа, непреодолима сънливост), *Apis mellifica* (едем на Квинке)
- **задържане на урина** – *Arnica montana* (от нараняване), *Apis mellifica* (с отоци), *Aconitum napellus* (при уплаха, настиване, при новородени, в следродовия период), *Opium* (спастично от уплаха, при кърмачета - от уплаха на майката), *Causticum* (болезнено, след оперативна намеса, след продължително насилствено задържане на урина, след раждане, парализа на пикочен мехур, при възрастни), *Natrium muriaticum* (невъзможност да уринира в присъствие на други хора), *Arsenicum album* (често при възрастни, изтощени хора), при пренапрягане - *Arnica montana* и *Ruta graveolens*

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ПРИ ТРАВМИ НА ВЪТРЕШНИТЕ ОРГАНИ

Bellis perennis: „*Arnica* на вътрешните органи”, при състояния с или без загуба на съзнание. При дълбоки травми и операции на коремни и тазови органи, при падане с разтърсване на вътрешните органи, при много силни постоперативни болки в корема, при травми на гръбначния стълб, при нараняване на млечните жлези, при травма на опашната кост, при обширни гнойни колекции след травма, при инфекция на рани, при „синьо око” - болезнено, с малки кръвоизливи около окото и с прекалено изявена отпадналост. Има непоносима, силна болка подобно на *Arnica montana*, не понася докосване. Усеща тялото си като рана, като че ли е смазан, като пребит, с голяма отпадналост, раздразнителност и в лошо настроение. Пиенето на студена вода го влошава.

Второ лекарство може да бъде: *Veratrum album, Crotalus horridus, Nux vomica, Cantharis vesicatoria, Antimonium tartaricum, Conium maculatum, Sulphur.*

Cantharis vesicatoria: Засягане предимно на пикочно-половата система с парещи интензивни, внезапно появяващи се оплаквания: цистит с непоносими болки, урината е пареща, изтича на капки, примесена с кръв, уретрит, пиелонефрит с тенезми и дизурия, бъбречни кризи, остър нефрит, простатит, баланит, ендометриоза, забавено отделяне на плацентата. Добро лекарство за изгаряния (засегнатата част е силно червена, с мехури), за болки в гърлото с аленочервено оцветяване, силно парене и сухота, за спастична кашлица, за парещи обриви (включително червен вятър) след въздействие от химически агенти и химикали, от паяци, насекоми, медузи, коприва, алергия от треви с образуване на червени петна – големи или точкови, които бързо образуват мехури с подобряване от топли приложения и влошаване от студени. Повишена сексуална активност, която не се облекчава от коитус или мастурбация, продължителна и болезнена ерекция. Свръхчувствителни, раздразнителни и гневни хора.

Nux vomica: Засяга се основно храносмилателната система: спазми и остри болки в корема, колики при бебета (*Colocynthis*), остър гастрит, запек с неефективни позиви, отпадналост след преяждане, препиване, прекалено много стрес с гадене и/или повръщане. Има кихане и хрема сутрин при събуждане и ставане от сън, грип с висока температура и

силно втрисане. Може да получи цистит с постоянни позиви, високо кръвно, болки в гръбнака, които се влошават нощем в леглото, безсъние, събужда се в 3 или 4 часа и не може да заспи от мислите си. Той е нетърпелив, обидчив и ако му се противоречи става раздразнителен и гневлив. Целият му живот се върти около работата и постиженията му и това се изразява във всички аспекти на живота му до степен на придирчивост към абсолютен ред и чистота в дома и офиса си. Той е честолобив, уверен в себе си и дори високомерен. Зиморничав е и се подобрява от топли апликации. Колапс и слабост се развиват след преумора, синдром на хронична умора. Има нужда от стимуланти.

Някои състояния:

- **травми на мъжки полови органи** - *Arnica montana*, *Calendula officinalis* (за външна употреба при охлузване, силна болка не отговаряща на тежестта на състоянието когато *Arnica montana* не помага), *Conium maculatum* (втвърдяване на тъканта), *Hypericum perforatum* (силни болки), *Millefolium herba* (рани и увреждания), *Rhus toxicodendron* (двигателно неспокойствие), *Staphysagria* (след сексуални крайности, цистит след коитус, цистит след катетеризация)
- **травми на млечни жлези** - *Arnica montana*, *Bellis perennis*, *Conium maculatum* (при втвърдяване на нараненото място – като камък)
- **мастит** - *Arnica montana* (при нараняване на гърдите), *Belladonna* (висока температура, гърдите са твърди, болезнени, зачервени, горещи, предимно десностранно, с влошаване при стръскване), *Bryonia alba* (твърди, болезнени, топли, с влошаване и от най-малкото движение), *Phytolacca* (силна болка при кърмене, мораво оцветяване, болката се разпростира по цялото тяло, абсцес на млечните жлези, напукани зърна), *Conium maculatum* (втвърдяване на тъканта),
- **нараняване на езика** - проникване: *Hypericum perforatum*, разкъсване: *Calendula officinalis*, *Hypericum perforatum*
- **следоперативни болки в коремната област** – *Staphysagria*

При травми на вътрешни органи се налагат компреси на засегнатото място от тинктура или ниска потенция от *Bellis perennis* (паричка), които периодично се намокрят с *Bellis perennis* без да се сваля компреса.

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ЗА ТЕЖКО СЪСТОЯНИЕ ПРИ ХРОНИЧНО БОЛНИ

Conium maculatum: Тежко състояние със или без загуба на съзнание при хронично болни хора, възрастни хора, при новообразувания след травма, при полиневрит, атеростклероза. Човек губи сили, с нарастваща постепенно слабост отдолу нагоре (възходящи симптоми), нарушена координация, изглежда състарен независимо от възрастта, с изразено умствено и физическо изтощение, с огромно объркване до умствена парализа, суеверен, отпаднал духом и емоционално вцепенен, депресия, затваря се в себе си след травмата. Отличителна черта е усещането за тежест в тялото. Няма усещане за долната част на тялото си. Има напрежение навсякъде, с усещане за стягане. Чувства се извънредно много уморен. *Conium maculatum* е остро лекарство при нараняване на жлезите (гърди, яйчници, тестиси), които стават твърди като камък. Лекарство при болести от хронични наранявания, при влошаване след сексуално насилие или от сексуално въздържане, при пренапрежение с физическо и емоционално изтощение (например, социални работници). Световъртеж, който се влошава в легнало положение и при обръщане в леглото. Влошава се от гледане на движещи се предмети, алкохол, ако е незает. Подобряване от провисване на засегнатата част на тялото надолу.

Второ лекарство може да бъде: *Plumbum, Stramonium, Platina, Causticum, Calcarea carbonica, Apocinum cannabinum*

Calcarea carbonica: Подходяща е за относително здрави хора след пренапрежение, т.е. без наличие на тежки дегенеративни заболявания, но въпреки това могат да имат много оплаквания поради слабата си издържливост. Това са по-набити (плеторични), отпуснати хора, нерешителни, с много страхове, с детинско (зависимо) поведение. Лесно се впечатляват, лесно и обилно се изпотяват, ще ги познаете по студените и лепкави ръце. Влошават се от студено и влага. Получават запек без позиви за дефекация или кисела диария (по-често при деца). Лесно си травмират гърба, крайниците. Често са алергични или се влошават от аспирин.

Platina: Обикновено това са хора с „висок“ социален статус, високомерни, чувстват се пренебрегнати, страхуват се за близките си (най-вече за тези, от които зависят). Те плачат от гняв, държат се надменно и грубо, като че ли всички са им длъжни. Имат изтръпвания, невралгии, усещане като от стегната превръзка на някои части от тялото, сексуални разстройства с възбуда и от най-лекия допир, вагинизъм. Това е добро лекарство за емигранти, т.е. при всякаква загуба на своя статус.

Plumbum: Подходящ е при хронични заболявания с голяма давност, засягащи най-често нервната и кръвоносната система (множествени микроинсулти). При дегенеративни заболявания с парализа, която по-често е безболезнена, едностранна парализа с атрофия и свръхчувствителност на незасегнатата страна, с тремор (на ръката се увеличава при писане и хранене), спазми, парези, мускулни потрепвания, увисване на китката и/или ходилото, тежък запек с много болезнени колики. Признаци на сенилна деменция (глупаво говорене, трудно изразява мислите си). Има тежка форма на атеросклероза. Това е остро лекарство за прогресираща възходяща гръбначно-мозъчна парализа (започва от долните крайници – *Landry's* парализа).

Causticum – парези и парализи от притеснение, скованост: характерни са отпуснати полупритворени клепачи (птоза), загуба на гласа, постоянно си прочиства гърлото, лицева парализа (парализа на Бел), упорит запек, парализа на пикочен мехур с безрезултатни позиви за уриниране или изпускане на урина при кашляне, смях, напрежение. Прогресиращи парализи, атаксия, заекване. Тежки бронхити и астма след емоции. Болести от продължителна или повтаряща се скръб, алкохолизъм след скръб, депресия.

Stramonium – при патология на нервната система: истерия, страхов невроза, натрапливи състояния, подтиснати отделяния, заекване, страбизъм, хидрофобия, едностранна парализа с конвулсии на незасегнатата част, Паркинсон, хорея, епилепсия. Голям страх от тъмно и самота, вкопчава се в околните. Симптомите започват след силна уплаха, насилие, смъртна заплаха, предотвратена в последния момент.

Arosinum cannabinum – лекарство за отоци в следствие на сърдечна, бъбречна недостатъчност и друга тежка органична патология. Подуване на цялото тяло с оскъдно отделяне на урина, често се съпровожда с храносмилателни проблеми: гадене, повръщане и силна жажда, а също със сънливост и затруднено дишане, липса на изпотяване. Анасарка, асцит, нефротичен синдром, плеврален излив. Някои автори наричат *Arosinum* „зиморничав *Apis*”.

Някои състояния:

- **парези** – *Platina* (на отделни участъци), *Causticum* (десностранна лицева невралгия, изтръпване на лявата страна на тялото), *Stramonium* (безчувственост на обикновено болезнени места).
- **парализа** – *Ignatia amara* (от истерия вследствие на загуба и скръб), *Plumbum* (прогресираща парализа, по-често на горните крайници, увиснала китка или стъпало), *Conium maculatum* (прогресираща слабост до парализа, обикновено започва от краката), *Causticum* (вследствие на остро нарушение на мозъчното кръвообръщение, по-тежко засегната дясна страна, бавно прогресираща парализа), *Opium* (след инсулт, прекаляване с алкохол, мораво лице, увиснала челюст),
- **спазми** – *Stramonium* (силни спазми, предизвикани от ужас), *от силни емоции* – *Ignatia amara* (скръб, изпадане в истерия от загуба или невъзможност да помогне), *Nux vomica* (при пренатоварване с работа, от гняв, от противоречия)
- **болести от пренапрягане** – *Arnica montana* (усещане като „пребит”), *Rhus toxicodendron* (скованост и болки в началото и след продължително движение, подобрява се от почивка), *Ruta graveolens* (скованост, възпаление на съединителната тъкан – бурсит, тендовагинит), конституционални лекарства – *Calcarea carbonica*, *Conium maculatum* и *Silicea*

ОСОБЕНОСТИ НА ПЪРВА ПОМОЩ ПРИ БЕБЕТА И МАЛКИ ДЕЦА

За премахване на първоначалния стрес от ситуацията се взимат спешни капки на *d-r Bach* като в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 10 капки концентрат и се дават периодично да пие за сваляне на стреса. Първоначалната спешна помощ е както при възрастните.

Малките деца реагират на стресовите ситуации обикновено с възпалителни процеси с много висока температура, със спастични състояния, с обезводняване, с психични прояви:

Възпалителни процеси с много висока температура

- с внезапно, бурно начало

- *Aconitum* - тесни зеници, силна уплаха, след излагане на студен вятър, без изпотяване (дава се до изпотяване), детето лесно се успокоява, ако наоколо не се паникьсват;
- *Belladonna* - широки зеници, топлината се усеща от разстояние, уплаха, гняв, след излагане на горещина;

- с постепенно начало

- *Chamomilla* - истерични прояви, пищи, успокоява се само като го носят, често при никнене на зъби;
- *Pulsatilla* - широки зеници, липса на жажда, подобрява се от внимание, влошава се в задушно помещение;
- *Gelsemium* – изразена отпадналост, сънливост, липса на жажда, зиморничавост, диария, грип, подобряване от обилно изпотяване и уриниране.
- *Stramonium* - широки зеници, ужас със спастични прояви;
- *Opium* - тесни зеници, изглежда отнесен, сънлив, топлокръвен, парализа на сфинктерите;

- при всички възпалителни и температурни състояния

- *Ferrum phosphoricum* 12D – Шуслерова сол 3 може да се използва самостоятелно или в комбинация с всички горни лекарства (дава се на всеки час по половин хапче).

Спастични състояния

- **температурен гърч** – *Stramonium* (силни спазми с бледо лице и разширени зеници, много страхове), *Belladonna* (внезапно бурно начало, зачервено лицето, разширени зеници, топлината се усеща на разстояние. Обърнете внимание: детето тип *Belladonna* може да получи гърч от студено обтриване или вана при висока температура);
- **опистотонус** - *Belladonna*, *Cicuta virosa* (след травма на главата), *Nux vomica*, *Opium*, *Stramonium*
- **парализа на сфинктерите** – *Aconitum napellus*, *Opium*;
- **от истерия, гняв, глисти** – *Cina*,
- **круп** – *Aconitum napellus* (след излагане на студен въздух, в ранен стадий), *Hepar sulphur* (остри състояния или състояние след остра инфекция, което не се подобрява от *Aconitum napellus*, при гнойни инфекции, влошава се нощем), *Spongia* (влошаване преди полунощ, грубо дишане като „рязане с трион“), *Lachesis* (влошаване при заспиване и от топлина, усеща задушаване в гърло, влошава се от докосване на гърлото), *Phosphorus* (страхлив, влошаване от емоции, огромна жажда за студена вода),
- **бронхоспазъм** – *Aconitum napellus* (настъпва внезапно, с изразено безпокойство), *Chamomilla* (сърдити деца, при истерия, влошаване вечер до полунощ), *Pulsatilla* (често с алергичен произход, кашлица нощем, която не дава на детето да заспи, влошаване от емоции, от топла стая и подобряване от свеж въздух и навън), *Stramonium* (внезапна поява, ужасено лице, вкопчва се)
- **заекване** – *Stramonium* (напъва се дълго преди да произнесе първата дума), *Belladonna* (от уплаха с гняв), *Causticum* (от възбуда), *Mercurius solubilis* (при говорене с непознати, с повишено слюноотделяне), *Aconitum napellus* (внезапно, от страх)
- **колики** – основно лекарство – *Colocynthis* (5C, 9C 15C)

Обезводняване – при бебета обезводняването настъпва много бързо, което може да наложи хоспитализиране с прилагането на венозни системи.

- при загуба на всякакви телесни течности

- *China* - първо лекарство;
- *Phosphorus* – изтощение до колапс, страхливост, лесно могат да ги успокоят, изразена жажда, подобряване след сън и хранене, често има кървене от носа;
- *Phosphoricum acidum* - апатични след стрес, с профузна диария без изразена слабост, с подобряване от плодови сокове (портокалов сок);

- едновременно диария и повръщане

- *Arsenicum album* – зиморничав, зловонни, парещи отделяния,
- *Argentum nitricum* - топлокръвен, влошаване в затворени пространства, желание за сладки неща.
- *Veratrum album* - зиморничав, студено изпотяване, видимо тежко състояние със заплахата от колапс.

За спиране на непрекъснатото повръщане може да се използва глюкоза като се дават по няколко капки в устата през 1-2 минути и много постепенно се увеличава количеството глюкоза на прием докато се изпие една банка от 500 ml. По същия начин се използва готов физиологичен разтвор или се приготвя като в един литър вода се разтворят една супена лъжица захар и една кафена лъжичка сол. В краен случай по същия начин прилагате кока-кола.

Психични прояви

- **уплаха, паника** – *Aconitum napellus*, *Pulsatilla*, *Stramonium*;
- **истерия** – *Chamomilla*, *Ignatia amara*, *Belladonna*;
- **ступор** – *Opium*.

ПЪРВО ЛЕКАРСТВО ПРИ ПОВИШЕНА РАДИАЦИЯ

За премахване на първоначалния стрес от ситуацията се взимат спешни капки на *d-r Bach* като в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично.

При съобщение за повишен радиационен фон да се пие профилактично Шуслерова сол 11 – *Silicea 6D* (4-6 пъти дневно по едно хапче). Ако не може да се осигури *Silicea 6D*, има няколко прости и общодостъпни средства за защита при повишен радиационен фон. Те могат да се прилагат в различни комбинации помежду си или поотделно според възможностите на всеки човек. Добра защита се получава от консумирането на овес (на ядки или във вид на спиртна тинктура, направена от зелен покълнал овес), босилек – пресен или сушен, спиртен извлек от плод от хвойна, пиене на вода от съд, в който има счукан на прах планински кристал.

При силно повишена слънчева активност - *Glonoinum*, *Phosphoricum acidum*, *Natrium carbonicum*, *Lachesis*

- *Glonoinum* – дезориентация в пространството, пулсиращо мъчително и разкъсващо главоболие, което се влошава от слънце и алкохол, със зачервени очи и лице, пулсиращи сънни артерии, внезапно появяваща се тахикардия, аритмия, високо кръвно налягане, прединсултно състояние с влудяващо главоболие, слънчев удар.
- *Phosphoricum acidum* – профузна диария без изразена слабост, с желание за освежаващи напитки, стават апатични след душевно или физическо напрежение и стрес, с безсъние, безразличие.
- *Natrium carbonicum* – деликатни хора, общо влошаване от слънце, непоносимост към мляко, влошаване и от най-малки грешки в диетата, херпеси и афти, не понася топло, студено или променливо време, непоносимост към слънце, слънчев удар.
- *Lachesis* – промени в характера (прекалена приказливост, напрегнатост, подозрителност или подтиснатост, желание за алкохол), нарушен сън, влошаване от сън, главоболие, левостранни оплаквания, промени в кръвното налягане, влошаване от топлина, подобряване след поява на всякакви отделиния.

При метеосмущения

- *Rhus toxicodendron* – силно влошаване от студено, влажно, мъгливо, облачно, променливо време с основен акцент на стиване и ставни оплаквания
- *Dulcamara* – силно влошаване преди буря, от влажно време, т.нар. „есенно лекарство”, с катарални инфекции, ревматизъм, алергии, херпесни обриви
- *Rhododendron* – „хомеопатичен барометър”, трудно се диференцира от *Rhus toxicodendron*, със силно влошаване преди буря и гръмотевици, от вятър (дори и топъл) с ревматични и невралгични болки, засягане на петите, орхит.
- *Ranunculus bulbosus* – най-силна реакция на студ и влага, с парещи болки, болезненост в цялото тяло, междуребрена невралгия, ревматични и артритни оплаквания, подагра, херпес зостер, плеврит. Влошаване от течение и лежане на засегнатата страна, периодичност в оплакванията. Лекарство за алкохолици.
- *Bryonia alba* – в отличие от всички гореизброени лекарства се влошава и от най-малкото движение и се подобрява от лежане на засегнатата страна.

Някои състояния:

- При всякаква промяна на времето и атмосферните условия: *Rhus toxicodendron*, *Dulcamara*, *Rhododendron*, *Ranunculus bulbosus*, *Bryonia alba*
- При рязка промяна от топло към студено: *Dulcamara*, *Bryonia alba*, *Rhus toxicodendron*, *Ranunculus bulbosus*, *Rhododendron*
- При рязка промяна от студено към топло: *Bryonia alba*, *Sulphur*
- При влошаване от гръмотевични бури, при приближаването им: *Rhododendron*, *Natrium carbonicum*

НЕОБХОДИМИ ЛЕКАРСТВА ПРИ МАСОВА ЕВАКУАЦИЯ

За премахване на първоначалния шок от ситуацията се взимат спешни капки на *d-r Bach* като в шише с вода (от 0.5л. до 1.5л.) се слагат 20 капки концентрат и се пие периодично.

- **Паника и страхови състояния** – *Aconitum napellus, Gelsemium, Arsenicum album, Calcareo carbonica, Opium, Phosphorus, Phosphoricum acidum*
- **Истерия** – *Ignatia amara, Lachesis, Nux vomica, Staphysagria, Chamomilla*
- **Струпване на голямо количество хора на едно място (тълпи)** - *Aconitum napellus, Argentum nitricum, Gelsemium, Ignatia amara, Pulsatilla, Nux vomica, Arnica montana*
- **Тесни пространства (тунели)** - *Stramonium, Argentum nitricum, Aconitum napellus, Gelsemium, Pulsatilla* (плачливост, желание за свеж въздух, припадане в затворено и задушно помещение)
- **Морска болест (кинетози)** – *Cocculus indicus, Petroleum*
- **Височинна болест, летене със самолет** – *Argentum nitricum, Aconitum napellus, Arsenicum album, Gelsemium, Calcareo carbonica, Opium, Coca* (планинска болест, кислороден глад, слабост, задушаване)

ОБРАБОТКА НА ВЪНШНИ РАНИ

За обработка на външни рани обикновено се използва риванол или кислородна вода.

От хомеопатичните препарати се използват само *Calendula officinalis* и *Hypericum perforatum* по-добре във вид на тинктури. *Arnica montana* не трябва да се използва външно, за да не се предизвика еризипел.

Calendula officinalis (невен) се използва за промиване при повърхностни наранявания, охлузвания, ожулвания, подсичане, декубитус, натъртване. Мястото на травмата поливаме с разредена тинктура няколко дни без да махаме превръзката. След премахване на превръзката се използва крем от невен за по-бързо зарастване.

Приготвяне: Кремът се приготвя от равни количества (по 1 супена лъжица) ланолин, вазелин и зехтинов извлек от невен както и 20 капки спиртен извлек от прополис и една кафена лъжичка размекнат от спирта прополис – всичко се стопява на тих огън и се налива в кутии.

Hypericum perforatum (жълт кантарион) се използва за промиване с разредена тинктура при проникващи и по-дълбоки наранявания, фисури и фистули, при възпаление и нагнояване на рани. Може да се използва и крем за изтегляне на гнойта и постепенно зарастване.

Приготвяне: Кремът се приготвя от равни количества (по 1 супена лъжица) ланолин, вазелин и зехтинов извлек от жълт кантарион както и 20 капки спиртен извлек от прополис и една кафена лъжичка размекнат от спирта прополис и една чаена лъжичка патешка или гъша мас – всичко се стопява на тих огън и се налива в кутии.

НЕОТЛОЖНА ПОМОЩ ПРИ ЖИВОТНИТЕ

Първо се дават спешни капки на *d-r Bach* на стопанина и на пострадалото животно.

За стопаните на животните (виж лекарствата използвани за близките на пострадалите).

Първа помощ при животните:

Carbo vegetabilis – при безсъзнание. Животното изглежда, че не диша, но е живо.

Arnica montana – когато животното е силно травмирано.

Arsenicum album – животното е уплашено, изтощено, при отравяне с диария (и повръщане).

Aconitum napellus – животното е без травма, много уплашено, може да спре уринирането и/или дефекацията.

Stramonium – уплаха с ярост и конвулсии (спазми).

Ignatia amara – при загуба на стопанина.

Lachesis – при отравяния, сърдечни проблеми.

ПРИЛАГАНЕ НА СПЕШНА ПОМОЩ С НЕЛЕКАРСТВЕНИ МЕТОДИ (според нашия опит, ако в момента не разполагате с нищо друго)

Първа помощ при колапс:

1. Натиска се с нокъта на палеца по средата на върха на средния пръст, перпендикулярно на нокъта му последователно на двете ръце (техника нокът-игла) – точка ПР 9. При жените се въздейства първо върху десния пръст и след това върху левия, при мъжете се въздейства първо върху левия пръст и след това върху десния.
2. След това с кокалчето на сгънатия показалец се натиска в основата на носа в дълбочина над горната устна. Не трябва да се натиска много силно за да не се счупи костта. При натиска с другата ръка се придържа главата отзад.

Тези две процедури могат да се повтарят в този ред няколко пъти, ако е необходимо

При колапс, прединфарктно състояние, висока температура, високо кръвно налягане, стрес, сърцебиене, психичен дискомфорт – С 9 (намира се на вътрешния ъгъл на малкия пръст на ръката, натиска се с нокът).

При много висока температура се щипва върха на ухото (най-високата точка като го прегънеш) с техника нокът-игла. Прави се и масаж с кокалчето на показалеца върху седми шиен прешлен.

При високо кръвно налягане, висока температура, психична умора, алергии, скованост – КУ 14 (намира се под долния ръб на бодилковия израстък на 7-ми шиен прешлен, при навеждане на врата напред това е най-изпъкналата част).

При хипертонична криза се използва същата точка, която е за висока температура. Освен това с ноктите на палците на двете ръце едновременно се притиска и се изтегля от върха до средата на залавното място на ухото за черепа (ако болката е по-силна в горната точка – повишена е горната граница, ако болката е по-силна в средата на ухото – долната граница). Прави се и масаж с кокалчето на показалеца върху седми шиен прешлен.

При много ниско кръвно се въздейства върху точката на ухото, която се намира над висулката от вътрешната страна на

хрущяла, където завършва ямката. С ноктите на палеца и показалеца се стисва` рязко като клипс на хрущяла и зад ухото.

Първа помощ при сърдечен пристъп – мудра „спасяваща живота”. Използва се при болки в сърцето, сърцебиене, дискомфорт в областта на сърцето с тревога и мъка, инфаркт на миокарда. При посочените състояния незабавно се изпълнява самостоятелно или с чужда помощ мудрата едновременно с двете ръце. Облекчението настъпва незабавно, а действието е аналогично на приемането на нитроглицерин. Метод на изпълнение: показалецът се сгъва така, че да докосне с възглавничката си последната фаланга в основата на палеца. Едновременно с това се събират възглавничките на средния пръст, на безименния и на палеца, а кутрето остава изправено.

СПОМЕНАТИ В РУБРИКИТЕ ХОМЕОПАТИЧНИ ЛЕКАРСТВА

Agaricus muscarius - много е чувствителен към студ. Има усещане за убождания, причинени от многобройни ледени иглички. Специфичен е за измръзване на краката, ръцете, пръстите и ушите, с парене и сърбеж. Засегнатите части са болезнени, възпалени, топли, подути, оточни и зачервени, със стрелкащи болки, безпричинно прозяване. При по-силно измръзване частите на тялото могат да бъдат студени, посинели с мравучкания, впоследствие с разязвяване и гангрена, не усеща крайниците си. При цялостно измръзване е в състояние на сомнолентност и ступор, може да вижда разни приятни въображаеми картини (халюцинации), може и да е възбуден (делириум). Човекът не се страхува от смъртта или от тежестта на състоянието си и може е разговорлив.

Allium cepa – невралгия след ампутация, последствия от хирургически операции със силни стрелкащи болки. Компреси от резените от кромид лук, прилагани външно, облекчават болката при хематом, предотвратяват уплътнения. Дъвчене на лук в течение на 3 до 5 минути прави устна кухина абсолютно стерилна. Яденето на суров лук понижава ниво на лошия холестерол, понижава кръвно налягане. Лютивината на лука кара да „сълзи“ лигавицата на носа, очите, белите дробове, предотвратявайки натрупване на слуз в тях.

Belladonna – внезапна поява на интензивни физически симптоми придружени със зачервено лице, широки зеници като инсулт, слънчев удар, много висока температура.

Bryonia alba – раздразнителност, влошаване от всяка намеса, иска да е сам, влошаване и от най-малкото движение, най-доброто лекарство при пукнато ребро, плеврит, сухота на лигавиците, желание за често пиене на голямо количество течности наведнъж, епистаксис сутрин при ставане или вместо мензис при жените.

Calendula officinalis – всички видове повърхностни наранявания на кожата, изгаряне (зачервяване на кожата), често се използва във вид на тинктура като антисептик и като профилактика на тетанус. Много болезнени рани, склонни към загнояване, декубитуси. Използва се локално във вид на сапун (4%) при акне или очни капки за промиване на очите при конюнктивит. Могат да се приемат гранулите в ниски потенци (5-7C) при ранички в устата. Благодарение на *Calendula* хомеопатите почти нямат проблеми с локални инфекции. Предотвратява образуване на ръбци и келоиди, стимулира правилната гранулация.

Cantharis – интензивни симптоми, първа помощ при изгаряне с мехури с пареща болка (изгаряне от II степен), херпес зостер, остър хеморагичен цистит с жестока пареща и режеща болка, парализа на пикочния мехур, гангренозни възпаления. Благоприятства изгонване на плацента, мъртъв плод и на чуждо тяло от матката.

Carbolicum acidum - анафилактичен шок от ужилване или друга причина. Остри състояния със зловонни и гнилостни отделяния, с прострация и силно изтощение. Характерна изострена чувствителност към миризми, гадене при бременни със силно главоболие, киселини, оригване и повръщане.

Cicuta virosa – конвулсии след нараняване, най-силните конвулсии от всички лекарства, епилепсия, опистотонус, силно гримасничене при пристъп, забавено възприятие след травма на главата, детинско поведение.

Colocynthis – основно оплакване колики, особено при бебета, жлъчни и бъбречни колики, дисменореа, невралгии (лицева по-често вляво) и ишиас (по-често вдясно, подобрява се от лежане на болезнената страна), режещи и спазматични болки, подобряване от натиск, от сгъване надве, от лежане по корем, от топлина и кафе. Оплакванията започват след гняв, негодуване или оскърбление, от болките човек става безпокоен.

Echinacea – при ухапване от насекоми, змии и бесни животни, септични заболявания, рецидивиращи нагноявания, карбункули, лимфангит, гангрена, болести с тенденция за злокачествено протичане. Усещане за слабост и отпадналост с тъпи болки в костите, зловонни отделения. Облекчава болките в последните стадии на рака. Прочиства кръвта, полезно при всякакъв вид заразяване на кръвта, при следродова септицимия, при септична треска. За локално прилагане като антисептик се използва във вид на тинктура.

Euphrasia – възпаление на очите с обилно парещо сълзене и недразнещ секрет от носа, подобряване от измиване със студена вода, възпаление и зачервяване на очите поради инфекция или нараняване на очите, възпаление на роговицата, помътняване на роговицата, особено след нараняване, алергична астма. Често Euphrasia се използва във вид на отвари, тинктура и локални компреси, прилагани върху очите.

Helleborus – кома, сериозни заболявания с ниско ниво на жизнени процеси, асцит, аназарка, отоци на тестиси след потиснати обриви, нефрит, уремия. Лицето, устните, китките като че ли потъмняват, носът като че ли е покрит със сажди, притъпена чувствителност, слаба ответна реакция, мускулите не са подчиняват на волята на човека, очите наполовина са отворени, втренчен поглед, дишане с шумно издишване, като въздишане, „хваща” въздух с отворена уста при хидроторакс, бавен, малък, мек пулс, тежък сън, до сопор, автоматични движение, често само с една ръка и крак, не иска да го безпокоят, постоянно върти глава, стене (хидроцефалия, оток на мозъка) или „забива” глава във възглавницата при менингит.

Hepar sulphur – трудно зарастващи инфектирани рани, нагнояване и от най-малко нараняване, при чуждо тяло (треска) в раната, бодежи като от забита треска, крупозна, задушаваща, давеща кашлица, свръхчувствителност към болка, огромна чувствителност към студ и най-малко течение (увива се до уши), при отвиване на коя да е част от тялото, чувствителност на натиск и допир (дори на дрехи). Лесно раним, със страх от страдание за себе си дори само от чуто или видяно при околните, бърз и припрян при говорене, при хранене.

Ledum palustre – предотвратяване на тетанус (засегнатото място е студено с пронизващи болки, подобряващи се от студени приложения, по-късно синкаво), лекарство номер едно при прободни и огнестрелни рани от всякакъв вид, при трудноминаващи кръвонасявания, „травматични очила”, травма на очите и очницата, при точкови кръвоизливи в очите, когато *Arnica montana* е неефективна, при ухапване от насекоми и животни (дори бесни). Спиртна тинктура от растението, към която е добавено малко количество глицерин, прогонва комарите от повърхността, върху която е била приложена. Остър ревматизъм, подобряващ се от студени приложения.

Lyssinum – свръхчувствителност към всякакви външни дразнители, страх от отворени и затворени пространства, общо влошаване от светещи и блестящи предмети, от шум или наблюдаване на течаща вода, повишено слюноотделяне след ухапване от бесни животни, при анамнеза за ваксиниране на пациента или на родителите му с противобясна ваксина.

Millefolium – след падане отвисоко с цяло тяло, продължително кървене след травма, кръвоизливи с ярка кръв (кръвохрак, кръв в урината и в други отделяния като следствие от падане, неповлияно от други препарати). Слабост на капилярите, кръвотечение от носа с нараняване на капилярите, кръвотечение след пренапрягане, раждане, аборт, след оперативно отстраняване на камък от пикочния мехур, продължителни маточни кръвоизливи с яркочервена кръв (излива се като поток при най-малко движение). Общо влошаване след вдигане на тежко, пренапрягане или падане. Профилактично се дава в ситуациите, когато се очаква „море от кръв” като вадене на зъб, операция, раждане. Обикновено стандартно се дава *Arnica montana*, но когато са наранени кръвоносните съдове или жената възприема раждането като изнурително сражение следва да се даде *Millefolium*.

Natrium carbonicum - деликатни хора, общо влошаване от слънце, непоносимост към мляко, влошаване и от най-малки грешки в диетата, херпеси и афти, не понася топло, студено или променливо време, слънчев удар.

Natrium sulphuricum – мозъчно сътресение и травма на гръбначен стълб с болки, които не са се повлияли от *Arnica montana* и *Hypericum perforatum*, депресия, влечение към алкохол, травматична треска до пневмония, поява на диария, жълтеница.

Nitricum acidum – най-хипохондричното лекарство, свръхчувствителност, прекалена раздразнителност и капризност, трудно зарастващи кървящи рани, фисури, брадавици, болки като от забита треска, важно лекарство за акне, зловонни отделяния (урината мирише като „конска”).

Petroleum – сухи, прагматични хора, изразена сухота на кожата (никакви кремове не носят облекчение), псориазис, съчетание на екзема и херпес на лицето, по тялото или гениталиите, нацепване на кожата и трудно зарастващи кървящи рани, морска болест, краката са болезнени и влажни с неприятна миризма. Измръзванията сърбят и парят като огън, кожата е отекла, с дълбоки кървящи пукнатини, с морав цвят.

Podophyllum - остра профузна диария често с газове (взривно изтичане, тече по краката), предизвикваща слабост до припадане.

Pulsatilla – зависимост от грижещите се за него, силна прилепчивост, подобрява се от утешение, изразена променливост в настроението и симптомите, липса на жажда, влошаване по време на менструация, бременност, менопауза, влошаване в затворена стая с много хора и подобряване на открито и на свеж въздух. Важно лекарство за:

- измръзване;
- среден отит, сenna хрема, алергична астма;
- за обръщане на плода по време на бременност дори и в последните дни преди термина;
- постепенно повишаване на температура до високи стойности при деца без жажда, ако се почувстват изоставени.

Pyrogenium – възпалителни процеси с тенденция към нагнояване, зловонни отделяния, „постелята му е твърда” и трудно намира удобно място, придружено с висока температура или сепсис (несъответствие между пулс и температура – пулс 140 и само умерено повишаване на температурата и обратното), не се възстановява докрай след остро заболяване.

Диференциална диагноза: *Baptisia tinctoria* (бързо развиваща се септицемия), *Arsenicum album* (слабост, често неотговаряща на състоянието, уплашен), *Echinacea* (заразяване на кръвта)

Silicea – основно лекарство за „изгонване” на чуждо тяло (треска) в раната (не се дава при наличие на изкуствени тела като пейсмейкър, пирони, изкуствени стави), при трудно зарастващи рани, забавено развитие при деца, дефекти в костите, късно затваряне на фонтанелата, сколиоза на гръбнака, зиморничавост, чести простуди и грип, зъбен абсцес, рецидивиращ фарингит и тонзилит, непоносимост към мляко, зловонно изпотяване на краката, увеличени лимфни възли. Бавноразвиващи се хронични процеси.

Staphysagria – подтиснат гняв, негодувание след изнасилване и други емоции, треперене от емоции, ечемици, цистит, екзема, псориазис, туморни образувания, при следоперативни прорезни рани и порезни травми на очите.

Vipera – противовъзпалително действие, засяга венозната система, болезнени разширени вени с усещане за тежест в краката, повърхностен тромбофлебит с усещане, че вените ще се пръснат, с влошаване когато крайниците висят надолу и подобряване при вдигането им нависоко, раните са черни, чернеещи.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА:

СИНТЕЗИС 8.1

- Самуел Ханеман – „Органон на лечебното изкуство”, Холистичен център „Анхир”, София, 1996.
- С.Р. Фатак „Краткий Реперторий и материя медика хомеопатических лекарств”, Новосибирск, 2000г.
- С.Р. Фатак – „Кратък хомеопатичен реперториум”, София, 2002.
- Роджер Моррисон – „Новейшая материя медика”, издательство Гомеопатическая медицина, Москва 2000.
- Роберт Бургари „Гомеопатическое лечение новорожденных и грудных детей”, изд. „Симилия”, Москва, 2002г.
- Л.Вание „Гомеопатические средства при острых состояниях”, издательство фирмы „Атлас”, 1993 г.
- Атанас Гълъбов – „Терапевтичен наръчник по хомеопатия”, ISBN 954-8925-19-2, 2000.
- Дон Гамилтон „Гомеопатическое лечение кошек и собак. Малые дозы для маленьких животных”, издательство Гомеопатическая медицина, Москва 2005 г.
- Д-р Прафулл Виджейкар „Прогнозирующая Гомеопатия. Часть 2. Теория острых болезней”, издательство Гомеопатическая медицина, Москва 2005 г.
- Емма Гоникман – „Даоски лечебни жестове”, Издат. Аливго, 2001 г.
- Зоя Горанова – „АНМО китайски лечебен масаж”, НСА Катедра „Спортна медицина”, София, 1995 г.
- Gerhard Kohler „lehrbuch der Homöopathie”, Hippokrates Verlag Stuttgart
- Walter Gluck – „Homeopatische Notfall- Apotheke”, ISBN 3-7015-0371-0, 1997.

ЛЕКАРСТВА ЗА ОКАЗВАЩИТЕ ПОМОЩ
 Всички приемат веднага „спасителни“ капки на Д-р Бах

ПРЕМАХВАНЕ НА ШОКА ОТ СИТУАЦИЯТА

Първо лекарство

Aconitum
 - паника
 - внезапна поява на всякакви тежки симптоми

Opium
 неадекватно за ситуацията безразличие и спокойствие, стъписване

Gelsemium
 уплаха с безсилие, чувство на тежест и треперене

Argentum nitricum
 паника при затрупване и от затворени пространства

Ignatia
 Поява на симптоми след загуба на близък с и без проява на истерия

Nux vomica
 Грубо държане, недоспиване с гадене и стомашно-чревни проблеми

Второ лекарство

Argentum Nitricum
 - паника
 - прекалено активен помагач
 - бърка се навсякъде, пречи

Phosphoric Acid
 - апатия,
 - безразличие
 - след стрес

Arnica
 - като пребит, претоварване, притъпена чувствителнос

Трето лекарство

Cocculus
 - Продължително безсъние поради претоварване
 - Силен световъртеж

Conium
 - продължит. претоварване

ЛЕКАРСТВА ЗА НЕОТЛОЖНА ПОМОЩ
На всички веднага се дават „спасителни“ капки на Д-р Бах

НАРУШЕНО ДИШАНЕ

БЕЗ СЪЗНАНИЕ
(амоняк)

Carbo Vegetabilis

- „съживител на трупове”
- Безсъзнание с дихателна недостатъчност

В СЪЗНАНИЕ

Apis

- анафилактичен шок
- едем на Квинке

БЕЗСЪЗНАТЕЛНО СЪСТОЯНИЕ

Да се поднесе да вдиша амоняк

БЕЗ СЪЗНАНИЕ
(амоняк)

Carbo Vegetabilis

- „съживител на трупове”
- Безсъзнание с дихателна недостатъчност

ТРАВМА

Arnica

- шок от болка
- всякаква травма с и без загуба на съзнание

ЛЕДЕН КОЛАПС

Camphor

- колапс
- хиповолемичен шок
- сепсис
- леден дъх и ледено тяло